

vasi, da se lahko romarji, ki v hudi vročini od blizu in daleč pridejo, pokrepčajo. Ker sta letos dva gostilničarja godbo imela, je to gosp. župnika iz Laporja tako spekle, da niso pustili kakor navadno pri nas večernice brati, ampak so gosp. kaplana s sledečim oznanilom z prižnice v farno cerkev v Laporje poslali: „Danes ne bo v Kočnem večernic, ker sta dve gostilnici tukaj, ki imajo škripače (muziko), pridite tedaj vsi pobožni, da bomo za ti dve hiši molili, ki sta gostilničarjem prostor dali.“ Vprašamo Vas toraj gosp. župnik, zakaj ste se pa Vi do petih popoldan v Kočnem mudili, sladko vince pili, in radi godbo poslušali? Zakaj niste Vi šli v Laporje k večernicam za te nedolžne hiše molit? Ja gospod župnik! tudi za Vas gostilničarji stibro plačujejo, zatoraj jim ne bodite teh par bornih krajarjev nevošljivi.

(Gostilničar Gomzi) pri Sv. Bolfenku piše „Štajercu“, da ne sme nadalje „Štajerca“ prejemati, ker ga mariborska in celjska krota ne pustijo pri miru, tako da trpi pri svojem obrtu škodo. No ljubi Gomzi, ali še niste zapazili, kako razumemo mi tem sramotilnim listom usta zamašiti? Poslušajte kako se to naredi. Nekje na Spodnjem Štajerskem nahaja se en doktor, najbolj zamazana oseba, kokoršnega je kedaj naše ljubo solnce obsijalo. Pa ta gospod ni samo umazan pri svojem poslu, on je tudi malopridnež pri svojem ljubkovanju; najbolj capinski pa kot časnikarski dopisnik. Tega gospoda se torej prijazno prosi, da naj svoje časnikarsko dopisačenje, ne samo čez gospoda Gomzi-ja, ampak sploh ustavi, drugače se zna zgoditi, da bomo mi tudi čez njega nekaj povesti razglasili. Tako, gospod Gomzi, zdaj pa imate mir in „Štajerca“ lahko dalje mirno prejemati. Gospod doktor bode Vas lepo v miru pustil.

(„Štajerc“ se zataji.) Gospod poštar iz Podlehnik pusti vsako nedeljo pri Novi cerkvi došle poštne pošiljkatve pred cerkvijo izklicati. No, gospodu mežnarju pa se je zdelo izklicanje došlih „Štajercev“ odveč, pa je rajši to opustil. Mi torej od sl. pošte zahtevamo, da se pri izklicevanju poštne pošiljkatve tudi pri „Štajercu“ izjema delala ne bo, ampak njega ravno tako izklicali, kakor druge liste, sicer bomo primorani, pri poštne ravnateljstvu potrebne korake storiti, Gospodu mežnarju pa svetujemo jezik brzdati, ako noče neprijetnosti imeti.

(Urednik celjske krote) gospod Ante Beg bil je radi večvrstnih časnikarskih lažij dne 18. t. m. pri celjskem okrožnem sodišču na 200 kron kazni obsojen. Porotniške klopi bile so zasedene z večino Slovencev. Živijo!

(„Südsteirische Post“ pred sodiščem.) Po volitvah v okrajni zastop v Slovenski Bistrici prinesla je „Südsteirische Post“ članek, v katerem se vodje Nemcev posebno župan g. A. Stieger, pačenja volitve, podkupljenja in drugih črnih dejanj obdolžuje. Gospodje Albert Stieger, Jakob Wersolatti, Franc Petzolt, J. Werhoschegg in potem Jožef Baumann mlajši iz Poličan vložili so tiskovno tožbo in v četrtek se je odgovorni urednik „Südst. Post“ Edv. Jonas pred porotniki zagovarjati moral. Kot priče bili so seveda večinoma duhovniki, vendar ni se jim posrečilo kake dokaze za v omenjenem članku navedene trditve doprinesti. Porotniki potrdili so po plajdorju zastopnika tožnikov g. dr. Mravlag-a iz Celja, večino od 31 glavnih vprašanj skoro enoglasno, in Edv. Jonas bil je po tem pravoreku obsojen na en mesec ječe, poostrene vsaki teden z enim postom, „Südsteirische Post“ pa k povernitvi vseh stroškov, in oznanitvi obsodbe v „Marburger Zeitung“ in v njenem lastnem listu. Gospodje priče, med katerimi se je najbrž tudi pisec tistega članka nahajal, se jim je tako mudilo, da so pozabili celo kot priče na pristojnino.

(Iz Čadrama pri Oplotnici.) Tako zvana „celjska krota (trepalena)“ piše, da so bile volitve pri nas za Slovence jako slabe in da so zmagali nemčurji. Mi pa mislimo drugače: je Slovenec ali Nемец, le pošten in pravicen biti more, in vsaki nam je enako ljub. Vi gospodje pa, namesto da bi krščansko ljubezen oznanjali, sejete med ljudstvom sovraštvo in nemir. Saj veste: ako se dva mačka za miš tepeta, jo tretji odnese. Prosimo Vas torej prav lepo, pustite nas pri miru in zapomnite si že enkrat tisti pregovor od čevljarja in njegovega kopita. Tudi Vas gospod Juri prosimo, da se ne

jezite tako hudo na Vaše podveržene ovčice, ako Vas včas ubogati nočejo; krivi ste si tega sami. Tudi ne zlorabite prižnice in cerkve v strankarske namene, katero ste kakor sami pravite, postavili za sveto vero, ali šment, menda le za Vašo jezo in politiko. Večkrat imate po Vašem mnenji kak prepovedan časopis. Včasih se zahvaljujete za preobilo bero, največkrat pa zmerjate svoje ovčice, da so svojega pastirja zapustile in se v mišje luknje poskrile. Omenjen bodi tudi še vrli gospod sosed našega Jurija. Ljubi gospod Vida! če Vam ne kupijo Oplotničani zlatega križča, zadovolite se z novimi coklami. Vedeti se mora: Kdor malega ne časti, velikega vreden ni; našemu Vidu pa še čevljar neče štifletne zalikati. Čeravno nismo več Marijini otroci, „Štajerca“ in „Narod“ bomo vedno radi brali. Kajne gospod Juri, stari čaši so minuli. Zdavnej bi nas bili že prisilili pokoro delati, pa homo rajši sami šli na Brinjovo goro opuščanja naših grehov prositi. Pa še lepše bi bilo: dajte nam dober zgled in mi se homo poboljšali ter zopet Marijini otroci postali.

Nehvaležne ve ovčice,

Zakaj ste se poskrile.

Pastirja svojga samega,

Med volki ste pustile.

Večerko pa gromet začne,

Pastir od volka reši se.

Pogum! nič bat'! Pred njim se svet',

Na sto korakov, bajonet.

Nič ne žaluj ljub' Vida ti,

Če na Pohorju potov prida ni.

Saj veš, da tu pri nas,

Nadelovati cest ni čas.

Da takšni bi gospodeki,

Si čevljev ne raztrgali.

Opomba. To pesem razumeli bodejo seveda ljudje le v tem kraju.

Banderij od sv. Marka.

Gospod župan Ornig povabil je kmete od sv. Marka pri Ptuj, da bi gospoda cesarskega namestnika pri njegovem prihodu v Haloze spremili, meneč, da bi cesarski namestnik, ako na spodnje Štajersko pride, ne samo z mestjani, temveč tudi s kmeti v dotiko prišel, in ker se je nadejal, da bode kmete veselilo, ako bode cesarjevemu namestniku skoz njih prisotnost pokazati zamogel, da tudi oni so zvesti podložniki našega ljubega vladarja. Kmetje so priti tudi obljubili, ali vis. čast. gospod župnik delal je tako dolgo, da so kmetje ostali doma. Mesto banderja prišlo je sledeče pismo:

Velebenjeni gospod župan! Z ozirom na sprejem visoke gospode dne 18. t. m. usojamo si Vam uljudno naznaniti, da jahačev menda ne bo v polnem številu, kakor jih mogoče pričakujete. Vzroki, da so si nekteri odmislili, so sledeči: 1. Slavnosten banderij se sestavlja v čast presvitemu cesarju. 2. Ne smemo nositi slovenskih narodnih barv, a smo vendar vsi Slovenci. 3. Pravi se, da se sploh ne smemo nikjer kot Slovence pokazati. 4. Se je vse pripravljalo skrivno za sprejem pri naših jahačih (?), torej zaupanje. 5. Smo kmetijski fantje, torej na delavni dan ni ravno najpripravnejši čas. 6. Konji bi se menda preveč utrudili. 7. Zakaj niste tudi po drugih sosednih slovenskih farah iskali jezdecev, saj so konji povsod? Ali so naši najboljši? Veselimo se sicer prihoda visoke gospode, a tolike časti jim skazovati, in

ravno mi, ki imamo bore malo koristi od nje, ne čutimo se prisiljenih. Z odličnim spoštovanjem, več markovskih fantov. Sv. Marko, 17. kimovca 1900.

To pismo ni „več markovskih fantov“ spisalo, ampak duhovni gospodje, in tem odgovorimo sledeče: 1. Kdor ne časti cesarskega namestnika, ne časti tudi cesarja. 2. Nismo kmetom namignili, nemške zastave nositi, ampak cesarske v čast ces. namestniku. Slovenski kmečki sin se je tolikokrat pod črno-rumeno zastavo hrabro bojeval, in bi ji tudi pri tej priliki čast priznati znal. 3. Ne „konji bi se preveč vtrudili“ in tudi ne drugi izgovori, je vzrok izostanja, ampak ščuvalci, sovražniki domovine in prijatelji Rusov in gospodje duhovniki, kateri kmetu vsako veselje ogrenijo, čez vse obrekujejo in celo cesarskega namestnika ne spoštujejo.

Gospodarske stvari.

(K narejanju sadnega mošta.) Kmetje, ako začnejo enkrat prešati, prešajo sadje skoz 3 do 4 tedne kar naprej brez da bi k temu rabljeno orodje kakor: prešo, mečkalnico, korito, kamen, drugi les in železnino do dobra osnažili. Jako potrebno je torej, da se vse to dobro izpere na vsake tri ali pet dnij, da kake stare droži na teh posodah ne ostaneje in ne pridejo v mošt. Droži, ki se v najdaljšem času petih dnij iz posod ne osnažijo, se, ker se na zraku v 6—8 dnevih že skisajo, in ako le količkaj take kisline v mošt pride, bode ves mošt kisel. Dalje se priporoča, da je boljše, ako se mošt ne pusti v odprtih sodih kipeti, ampak se namesto z vehe pokrije z žakljicem iz platna ali bebercajga, ki naj bo kake 4 palce širok in 6 palcev dolg, v katererega se natlači izprani sviž (vodni pesek.) Tako pokrivalo zabrani, da ne gre zrak v sod, pusti pa vendar plin (gaz), ki se pri kipenju nareja, iz soda ven. To se priporoča posebno zategadelj, ker je le malo kmetov, ki bi drože, ki jih kipenje pri odprtem sodu ven meče, od istega vsaki dan osnažili, in tako zabranili, da mošt kisel ne postane. Pri takem kipenju pa sod ne sme biti poln, ampak more 6—8 litrov manjkati. Ker so nekatera jabolka bolj kisle kot druge, se priporoča, k ne dosti sladkemu, moštu nekoliko sladkorja pridjati. Eno kilo sladkorja naredi na 100 litrov 1 procent. Ako ima mošt le 10 procentov sladkorja v sebi, je dobro, ako se mu na 100 litrov 2 kili sladkorja pridene, in tako ima potem 12%. Ker bodejo kmetje letos prav veliko sadnega mošta narejali, naj nikar ne pozabijo razen današnjega tudi na naše prešnje, v štev. 5 „Štajerca“ objavljeno navodilo o napravljanji sadnega mošta. Ponavljamo še enkrat: delajte, ako hočete čez par let letošnji mošt lahko in dobro prodati, kar le mogoče snažno in ne prilivajte takemu moštu, ki ga mislite za poznejšo prodajo ohraniti, tudi ne kaplje vode.

(Oddaja gozdnih drevesc.) V svrhu pogozdovanja oddajajo se od državnega gozdnega vrta v Celju eden

milijon različne vrste iglastih drevesc po naslednji ceni in sicer velja: 1000 komadov 3 letnih smrek 4 K, 1000 komadov 2 letnih mecesnov 4 K, 1000 komadov 2 letnih belih borov 3 K, 1000 komadov 2 letnih črnih borov 3 K. Prijave za dobavo rečenih gozdnih drevesc sprejemata c. kr. okrajno gozdarsko nadzorstvo v Celju, c. kr. deželno gozdarsko nadzorstvo v Gradcu in sicer za pomladno pogozdovanje do 15. januarija, za jesensko pogozdovanje do 30. dne septembra vsakega leta. Neimovitim gozdnim lastnikom oddajajo se gozdna drevesca brezplačno, to je: povrniti se morajo le stroški za kapanje, zavitek in prevoznjo. Na kolka prostora prošnjah neimovitih lastnikov mora občinski urad rečno potrditi njih neimovitost. Natanko naj se povedo števila in vrsta zahtevanih drevesc, našli prošnjika (pošta ali železnična postaja), kamor se drevesca pošljejo.

(Jesihova kislina [špric] je strup!) Že nekaj časa sem se sliši vedno o kakem slučaju o zastrupljenju jesihovo kislino, tako da se ne samo sodišča, ampak tudi časnikarstvo dolžnega čuti, tej stvari na prestopiti. Šele pred kratkem, dne 5. julija vršila se kazenska obravnava, pri kateri je bila ena graška krčmarica na 2 mesca zapora obsojena, ker jesihove kisline ni dosti varno shranila, tako da je nek obližni deček do steklenice prišel in iz nje en požirek popredil in vsled tega v 24 urah v groznih bolečinah umrl. Vidi se nam toraj primerno, o tej stvari, ki že toliko nesreč povzročila, par besed spregovoriti. Jesihova kislina stoji z našimi domačimi naravnimi pridelki kakor vinski jesih, sadni jesih, jesihov esenc i. t. d. v velikem nasprotju, ker ona se nareja v kemičnem potu lesnega destiliranja in postane užiten in kot jesih vporabljen le takrat, ako se jo pomeže z 20—30kratno veličino vode.

V okusu je jesihova kislina daleč zadej za našimi domačimi po naravnem potu kipenja prirejenimi jesihi, ona tudi takrat ni zdrava, če tudi se jo ja razredči, zraven vsega tega pa pride vedno dražje stati, kakor domači jesih. Jesihova kislina sama v sebi, to je, nerazredčena pa je strup, katerega nikoli dovolj varno shraniti ne moremo.

Ako k gornemu obžalovanja vrednemu slučaju še dodamo, da je na Kranjskem v okraju Trebelno dne 25. maja letos en otrok svoji materi steklenico s tako tekočino vzel in iz nje pokusil, mreti mogel in da je v Mühlhausenu neki delavec, ki te jesihove kisline ni dosti razredčil, mogel za svojo neprevidnost po 4 dneh svoje življenje dati, mislimo, da nam tem ni treba dalje govoriti, čeravno bi o tej jesihovi kislini lahko še veliko pisali.

